Lietas Nr. C15107914

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Jelgavā, 2014.gada 11.martā

Jelgavas tiesa: tiesnese J.Mauliņa

izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. A/ prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2014.gada 7.janvārī prasītāja /pers. A/ cēlusi tiesā prasību pret atbildētāju /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu, lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja prasītājas labā uzturlīdzekļus /pers. C/ un /pers. D/ audzināšanai un uzturēšanai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi katram bērnam, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz laikam, kad bērni sasniegs pilngadību, noteikt, ka spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Norāda, ka prasītājas un atbildētāja kopdzīvē dzimuši bērni - /pers. C/ un /pers. D/. Bērni dzīvo ar prasītāju un prasītāja īsteno bērnu aprūpi un uzraudzību. Bērnu tēvs nekādu materiālo palīdzību savu bērnu audzināšanai un uzturēšanai nesniedz. Paskaidro, ka piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs atbilst Ministru kabineta noteiktajam minimālajam bērnu uzturlīdzekļu apmēram.

Prasība pamatota ar Civillikuma 177.pantu, 179 panta ceturto daļu.

Tā kā maksājumu kopsumma prasības iesniegšanas dienā nepārsniedz 2 100 *euro*, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{19} panta otro daļu, ierosināta lieta par maza apmēra prasību.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrā daļa nosaka, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Prasītājai izskaidrotas tiesības lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē (lietas 13.lapa). Tiesā nav saņemts prasītājas paziņojums par nepieciešamību iztiesāt lietu tiesas sēde.

Atbildētājam, saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta prasībām, nosūtīts prasības pieteikums un atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{22} panta prasībām, atbildētājai izskaidrotas procesuālās tiesības (lietas 12.lapa).

Atbildētājs paskaidrojumus nav iesniedzis, nekādi iesniegumi tiesā nav saņemti, lūgumi nav pieteikti, iebildumi pret prasību nav celti.

Ievērojot to, ka puses nelūdza lietas izskatīšanu tiesas sēdē un tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lieta tiek izskatīta rakstveida procesā, pusēm savlaicīgi paziņojot par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Motīvu daļa

Novērtējot prasības pieteikumā norādītos apstākļus kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Civillikuma 179.pantā noteikts, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.2.punktu katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt katram savam bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai minimālos uzturlīdzekļus – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Prasības celšanas laikā valstī noteiktā minimālā mēneša darba alga ir noteikta 320 *euro*.

Civillikuma 198.panta 4.punkts nosaka, ka aizgādība izbeidzas, kad bērns sasniedzis pilngadību, tāpēc tiesa atzīst par pamatotu /pers. A/ prasību par uzturlīdzekļu piedziņu līdz bērnu /pers. C/ un /pers. D/ pilngadībai.

Ar dzimšanas apliecības kopijām (lietas 8., 9 lapa) pierādīts, ka /pers. A/ un /pers. B/ ir bērnu /pers. C/ un /pers. D/ vecāki.

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka prasītāja dzīvo kopā ar saviem nepilngadīgiem bērniem, kuri atrodas viņas ikdienas aizgādībā. Pretēji pierādījumi nav iesniegti.

No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 13.01.2014. izziņas redzams, ka prasītāja saņem ģimenes valsts pabalstu Ls 16 (22,77 *euro*) apmērā (lietas 10.lapa). Savukārt, no SIA „/Nosaukums/" 08.01.2014.izziņas redzams, ka prasītājas pēdējo trīs mēnešu vidējā izpeļņa ir Ls 581,90 (827,97 *euro*) bruto, Ls 442,80 (630,05 *euro*) neto. Citi pierādījumi prasītājas mantiskajam stāvoklim nav iesniegti.

Atbildētājs pēc tiesas pieprasījuma pierādījumus savam mantiskajam stāvoklim nav iesniedzis.

Pēc tiesas pieprasījuma Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra sniegusi informāciju, ka atbildētājs 2013.gadā saņēmis ienākumus kopā 18,36 *euro* (lietas 17.lapa), kā arī atbildētājs nav Valsts Sociālas apdrošināšanas aģentūras uzskaitē kā pakalpojumu saņēmējs (lietas 18.lapa).

Tiesai nav pamata uzskatīt, ka atbildētājs pilda pienākumu dot bērniem uzturu, jo ar noteiktiem pierādījumiem, saskaņā ar Civilprocesa likuma 10.pantu, 93.panta pirmo daļu, tas nav pierādīts.

Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta pirmā daļa nosaka, ka ikvienam bērnam ir tiesības uz viņa fiziskajai, psihiskajai, garīgajai, tikumiskajai un speciālajai attīstībai nepieciešamo dzīves līmeni. Minētā panta otrā daļa nosaka, ka uz vecākiem vai citām personām, kas audzina bērnus, gulstas galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu savu spēju un finansiālo iespēju robežās.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras. Minētā likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem apstākļiem (atbilstošs uzturs, apģērbs, pajumte), kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību.

Savukārt Bērnu tiesību aizsardzības likuma 24.panta pirmā daļa nosaka, ka vecāku pienākums atbilstoši Civillikuma noteikumiem ir samērā ar mantas un sabiedrisko stāvokli rūpēties par sava bērna dzīvību un labklājību, sagādāt viņam uzturu, tas ir, dot ēdienu, pajumti, apģērbu, kopt, audzināt un skolot viņu. Šī panta otrā daļa nosaka, ka vecāku pienākums ir sagatavot bērnu pastāvīgai dzīvei sabiedrībā, pēc iespējas respektējot viņa individualitāti, ievērojot spējas un tieksmes.

Ievērojot Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2007.gada 29.augusta spriedumā (lieta Nr. SKC-556) sniegto tulkojumu LR Satversmes 92.pantam un Civilprocesa likuma 1.pantam savstarpējā saistībā ar CL tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, kur Senāts atzīst, ka prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Tādējādi tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami, sākot no prasības celšanas brīža tiesā, tas ir no 2014.gada 7.janvāra.

Novērtējusi lietas materiālus, ņemot vērā atbildētāja kā tēva pienākumu piedalīties bērnu uzturēšanā, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma un no /pers. B/ bērnu /pers. C/ un /pers. D/ uzturēšanai piedzenami 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" noteiktie minimālie uzturlīdzekļi (apmērs, kuru katram vecākam, neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa, ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam) ik mēnesi katram bērnam no brīža, kad prasība celta tiesā, līdz bērnu pilngadībai.

Tāpat tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi nosakāmi procentuāli, jo tas ir bērnu interesēs.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti uzturlīdzekļi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga,

iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205. panta pirmās daļas 1.punktu pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties ir izpildāmi spriedumi par līdzekļu piedziņu bērnu uzturēšanai. Prasītāja savā prasībā izteikusi lūgumu spriedumu par uzturlīdzekļiem izpildīt nekavējoties. Tiesa atzīst, ka prasītājas /pers. A/ prasībā izteiktais lūgums par sprieduma nekavējošu izpildi daļā par uzturlīdzekļu piedziņu ir apmierināms.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 3. punktu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji – prasības par uzturlīdzekļu piedziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai daļai. Tādējādi no atbildētāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.pantu piedzenama valsts nodeva 326,90 *euro* (Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.pantā noteikts, ka prasības summa prasības par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Konkrētajā gadījumā valsts nodeva tiek aprēķināta no 30% no minimālās mēneša darba algas 96 *euro* x 12 mēneši x 2 (par diviem bērniem) = 2 304 – 2 134 + 4% no 170 + 320,10 = 326,90 *euro*) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,85 *euro* (lietas 2.lapa).

Euro ieviešanas kārtības likuma 4.panta otro daļā noteikts, ka, ka sākot ar *euro* ieviešanas dienu, latos izteiktu iesākto, bet nepabeigto (neizpildīto) tiesisko instrumentu kopsummu konvertē *euro*, ievērojot Eiropas Savienības Padomes (turpmāk — Padome) noteikto maiņas kursu un šā likuma 6.pantā noteiktos noapaļošanas principus. Nepabeigtā (neizpildītā) tiesiskā instrumenta kopsumma veidojas no konvertētajām sastāvdaļām. Nepabeigtā (neizpildītā) tiesiskā instrumenta kopsumma nepārsniedz sākotnējo tiesiskā instrumenta kopsummu latos, kura konvertēta *euro*, ievērojot Padomes noteikto maiņas kursu un šā likuma 6.pantā noteiktos noapaļošanas principus. Minētā likuma sestā panta pirmajā daļā norādīts, ka latu konvertācijā uz *euro* izmanto Padomes noteikto maiņas kursu no latiem uz *euro*. Savukārt šā panta otrajā daļā noteikts, ka naudas summas un vērtības naudas izteiksmē pēc latu konvertācijas uz *euro* noapaļo līdz tuvākajam centam, ņemot vērā trešo zīmi aiz komata. Ja trešā zīme aiz komata ir no 0 līdz 4, tad centa vērtība nemainās. Ja trešā zīme aiz komata ir no 5 līdz 9, tad cents tiek noapaļots par vienu vienību uz augšu.

Atbilstoši iepriekš norādītajam un faktam, ka no 2014.gada 1.janvāra notikusi Latvijas pāreja uz *euro*, tad visi maksājumi, kas iepriekš norādīti latos tiek pārrēķināti pēc Padomes noteiktā maiņas kursa 0,702804 lati par 1 *euro* un attiecīgi pēc konvertācijas arī noapaļoti.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, atbildētājam nosakāms 7 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.pantu un 97. pantu, tiesa

nosprieda

prasību par uzturlīdzekļu piedziņu apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/ un meitas /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam uzturlīdzekļus 30% (trīsdesmit procenti) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi katram bērnam, sākot no 2014.gada 7.janvāra līdz bērnu pilngadībai.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 326,90 *euro*, kas maksājama Valsts kasē, NMR. 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, BIC kods TRELLV22, kods 0539.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,85 *euro*, kuru iemaksa jāveic: ekonomiskās klasifikācijas kods - 21499, saņēmējs Tiesu administrācija, Mūkusalas iela 41b, Rīga, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģ. Nr. 90001672316, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konts LV51TREL2190458019000.

Noteikt termiņu /pers. B/ labprātīgai sprieduma izpildei 7 (septiņu) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās brīža daļā par tiesas izdevumu piedziņu.

Tiesas spriedumu lietas dalībnieki var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas - 2014. gada 11.marta Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentam, iesniedzot kasācijas sūdzību Jelgavas tiesā.

Tiesnese J.Mauliņa